

7. 5. 2025

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Zákaz konkurence jednatele s.r.o.

V podnikatelském prostředí, kde bývá primárním zájmem společností generování zisku a udržení konkurenceschopnosti, je zásadní zajistit, aby chod společnosti nebyl narušován střetem zájmů jejich členů. Jedním z důležitých právních nástrojů, který slouží k ochraně společnosti před negativními dopady takových střetů, je zákaz konkurence členů statutárních orgánů. Porušení tohoto zákazu může vést k závažným důsledkům, nejen právním, ale i ekonomickým. V následujících pasážích se zaměříme na konkrétní právní úpravu zákazu konkurence jednatele společnosti s ručením omezeným, a rozebereme, jaké důsledky může mít jeho porušení.

Pro lepší pochopení zákazu konkurence je nutné vysvětlit si některé související pojmy. Primární povinností jednatele s.r.o., jako člena voleného orgánu obchodní korporace, je **povinnost péče řádného hospodáře**, jež je vymezená v § 159 odst. 1 občanského zákoníku. Zákonodárce definoval pojem péče řádného hospodáře jako výkon funkce s nezbytnou loajalitou i s potřebnými znalostmi a pečlivostí. Z tohoto můžeme dovodit dvě základní složky péče řádného hospodáře - povinnost loajality a povinnost řádné péče.

Povinnost loajality ukládá členu voleného orgánu, aby jednal v nejlepším zájmu „své“ obchodní korporace. Je tedy povinností člena voleného orgánu obchodní korporace sledovat a prosazovat zájmy obchodní korporace, a to i před zájmy svými či zájmy třetích osob. Z rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 25. 4. 2019, sp. zn. 27 Cdo 2695/2018, vyplývá, že člen voleného orgánu je členem od okamžiku vzniku funkce do jejího zániku a lze tedy říct, že vykonává funkci fakticky „24 hodin denně, 7 dní v týdnu“. Je tedy nezbytné, aby se zdržel všeho, co odporuje zájmům obchodní korporace, a to i tehdy, když zrovna neplní povinnosti spojené s výkonem funkce. Povinnost loajality člena voleného orgánu však nemůžeme chápat jako striktní příkaz hájit zájmy obchodní korporace. Například v případech, kdy člen voleného orgánu bude jednat ve svých vlastních záležitostech, zásadně může hájit především své vlastní zájmy. Právě na tyto situace, kdy jsou osobní zájmy člena voleného orgánu v rozporu se zájmy obchodní korporace, pamatuje úprava střetu zájmů, z níž vyplývá, že je v zásadě vyloučeno (ledaže zákon stanoví jinak), aby člen voleného orgánu jednal za společnost v situacích, kdy jsou jeho zájmy v rozporu se zájmy společnosti.[\[1\]](#)

Povinnost řádné péče je druhou složkou péče řádného hospodáře, tedy požadavek, aby člen voleného orgánu jednal s potřebnými znalostmi a pečlivostí. Zákon ani judikatura nestanoví, že člen voleného orgánu musí disponovat určitými znalostmi, vlastnostmi či dovednostmi, jinými slovy, nemusí to být odborník či profesionál z daného oboru. Nicméně jak plyne z judikatury Nejvyššího soudu: „...nemá-li jednatel pro zařízení záležitosti spadající do výkonu jeho funkce potřebné odborné znalosti, je povinen zajistit její posouzení osobou, která potřebné znalosti má, přičemž součástí péče řádného hospodáře je schopnost rozpoznat, které činnosti již není s to vykonávat či které potřebné znalosti a dovednosti nemá...“[\[2\]](#)

Otázku pečlivosti občanský zákoník hlouběji neřeší. Ustanovení § 159 odst. 1 občanského zákoníku, ani další navazující ustanovení nám nenabídnou odpověď, co je míněno onou pečlivostí, se kterou musí postupovat člen voleného orgánu obchodní korporace.

Zákaz konkurence

Úprava problematiky zákazu konkurence je značně roztržštěná. Obecnou úpravu zákazu konkurence nalezneme v § 432 občanského zákoníku[3]. Dle tohoto ustanovení se zákaz konkurence vztahuje na každou osobu, která vystupuje jako podnikatelův zástupce při provozu obchodního závodu. Pod takto široké vymezení bychom dle doslovného výkladu mohli zahrnout všechny zákonné i smluvní zástupce podnikatele, a je proto otázkou, zda-li bylo úmyslem zákonodárce vymežit zákaz konkurence takto široce. Je proto namístě zmínit, že se toto ustanovení užije toliko subsidiárně i na členy statuárních orgánů v rozsahu, v jakém zde nebude úprava speciální.

Speciální úpravu zákazu konkurence vztahující se na členy statuárních orgánů obchodních korporací nalezneme v mnoha ustanoveních zákona o obchodních korporacích[4].

Primárním smyslem zákazu konkurence jednatele ve společnosti s ručením omezeným je ochránit společnost a zajistit, aby jednatel, jakožto osoba s rozhodovací pravomocí, nejednal v rozporu se zájmy společnosti.

Zákon o obchodních korporacích v ustanovení § 199 vymezuje konkrétně, co je jednatele zakázáno. Neurčí-li společenská smlouva jinak, jednatel nesmí

- a. podnikat v předmětu činnosti nebo podnikání společnosti, a to ani ve prospěch jiných osob, ani zprostředkovávat obchody společnosti pro jiného,
- b. být členem statuárního orgánu jiné právnické osoby s obdobným předmětem činnosti nebo podnikání nebo osobou v obdobném postavení, ledaže se jedná o koncern, nebo
- c. účastnit se na podnikání jiné obchodní korporace jako společník s neomezeným ručením nebo jako ovládající osoba jiné osoby se stejným nebo obdobným předmětem činnosti nebo podnikání.

Ad a) Jednateli je zakázáno podnikání ve smyslu ustanovení § 420 odst. 1 občanského zákoníku, tj. vykonávat výdělečnou činnost samostatně, na vlastní účet a odpovědnost, soustavně, živnostenským nebo obdobným způsobem, za účelem dosažení zisku. Porušením není pouhé naplnění formálních znaků podnikatele, tedy zápis v obchodním rejstříku, či existence živnostenského nebo jiného oprávnění (srov. § 421 odst. 1, 2 občanského zákoníku).[5]

Ad b) V tomto případě je jednatele zakázáno být členem statuárního orgánu nebo osobou v obdobném postavení (např. prokuristou nebo likvidátorem) v právnické osobě, která má stejný či obdobný předmět podnikání nebo činnosti. Není zde rozhodující, zda jednatel fakticky poškozujee některou z konkurujících si obchodních korporací, podstatné je, že zde existuje možnost, že některou obchodní korporaci poškodit může. Tato úprava se nevztahuje na koncern (srov. § 79 a násl. zákona o obchodních korporacích), neboť zde existuje společný koncernový zájem a neexistuje zde skutečný konkurenční vztah mezi členy koncernu.[6]

Ad c) Společníkem s neomezeným ručením je společník u v.o.s. (srov. § 95 odst. 1 zákona o obchodních korporacích), komplementář u k.s. nebo komanditista u k.s., v případě, kdy je jeho jméno ve firmě společnosti (srov. § 118 zákona o obchodních korporacích), člen evropského hospodářského zájmového sdružení (srov. § 7 zákona o evropském hospodářském zájmovém sdružení), případně společník s neomezeným ručením v obchodní korporaci dle cizího právního řádu.

Ustanovení § 199 zákona o obchodních korporacích je celkově dispozitivní. Společenská smlouva, zakladatelská listina, případně smlouva o výkonu funkce jednatele, může vybrané konkurenční činnosti rozšířit nebo naopak zákaz konkurence v určitých oblastech zúžit či úplně vyloučit.

Důsledky porušení

V případě porušení zákazu konkurence se obchodní korporace může domáhat, aby jí ten, kdo porušil

zákaz konkurenčního jednání vydal prospěch, který v důsledku tohoto jednání získal, nebo aby na ni převedl práva vzniklá z konkurenčního jednání, ledaže to povaha těchto práv vylučuje (§ 5 zákona o obchodních korporacích). Získaný prospěch můžeme chápat jako benefit, či odměnu, a to jak ve formě peněžitě, tak nepeněžitě.[7] Druhou možností je, aby osoba, která zákaz konkurence porušila, vydala obchodní korporaci práva, která vznikla z konkurenčního jednání. Volba mezi vydáním prospěchu a převodem vzniklých práv zůstává na obchodní korporaci.

Ustanovení § 5 zákona o obchodních korporacích umožňuje, aby obchodní korporace vznesla své nároky i vůči dalším nabyvatelům prospěchu nebo vzniklých práv, ledaže byli nabyvatelé v dobré víře. V soukromém právu se dobrá víra presumuje (srov. § 7 občanského zákoníku), je proto na obchodní korporaci, aby prokázala „zlou víru“ nabyvatele.

Výše zmíněné nároky je nutné uplatnit ve stanovených lhůtách, a to do 3 měsíců ode dne kdy se obchodní korporace o porušení dozvěděla (subjektivní lhůta), nejpozději však do 1 roku od porušení zákazu konkurence (objektivní lhůta). Obě tyto lhůty jsou lhůtami prekluzivními, tzn. že po vypršení lhůty zaniká možnost nárok uplatnit. Lhůty však nezačnou běžet dříve než okamžikem, kdy osoba, která porušila zákaz konkurence, získala prospěch z takového jednání či nabyla právo[8].

Tímto však není vyčerpána možnost obrany obchodní korporace, před konkurenčním jednáním. Obecná úprava v § 432 občanského zákoníku jež byla nastíněna výše nám dává další možnosti, jak může obchodní korporace postupovat.

Jedním z dalších možných prostředků obrany je použít zdržovací žalobu ve smyslu § 432 odst. 1 in fine občanského zákoníku, nicméně je nutné na tomto místě podotknout, že v odborných kruzích nepanuje shoda ohledně aplikace § 432 občanského zákoníku na členy statutárního orgánu obchodní korporace.

Na závěr je dobré poznamenat, že porušení zákazu konkurence jednatelem s.r.o. bude zpravidla znamenat i porušení povinnosti loajality, jako jedné ze složek péče řádného hospodáře[9]. V takové situaci je možné požadovat náhradu škody za porušení péče řádného hospodáře ve smyslu § 2913 odst. 1 občanského zákoníku.

David Sýkora
Paralegal

PADĚRA & PARTNEŘI
ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

[PADĚRA & PARTNEŘI s.r.o. advokátní kancelář](#)

Svaté Anežky České 32
530 02 Pardubice

Tel.: + 420 773 240 555
E-mail: info@akprp.cz

-
- [1] Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 25. 4. 2019, sp. zn. 27 Cdo 2695/2018.
- [2] Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 30. 10. 2008, sp. zn. 29 Cdo 2531/2008.
- [3] Zákon č. [89/2012](#) Sb., občanský zákoník.
- [4] Zákon č. [90/2012](#) Sb., o obchodních společnostech a družstvech.
- [5] LOKAJÍČEK, Jan, a kol. Zákon o obchodních korporacích: komentář. Vybraná ustanovení [online]. 1. vydání, 2024.
- [6] LASÁK, Jan; DĚDIČ, Jan; POKORNÁ, Jarmila a ČÁP, Zdeněk. Zákon o obchodních korporacích: komentář. 2. vydání. Komentáře Wolters Kluwer. Kodex. Praha: Wolters Kluwer, 2021. ISBN 978-80-7598-881-2.
- [7] LASÁK, Jan; DĚDIČ, Jan; POKORNÁ, Jarmila a ČÁP, Zdeněk. Zákon o obchodních korporacích: komentář. 2. vydání. Komentáře Wolters Kluwer. Kodex. Praha: Wolters Kluwer, 2021. ISBN 978-80-7598-881-2.
- [8] Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 26. 11. 2020, sp. zn. 27 Cdo 2832/2020.
- [9] Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 18. 12. 2018, sp. zn. 27 ICdo 62/2017.

Další články:

- [Právo společníka na informace v s. r. o.: silný nástroj kontroly, ale ne bez hranic](#)
- [Kupní smlouva k nemovité věci bez určení kupní ceny: Nejvyšší soud koriguje katastrální praxi](#)
- [Společnost s podíly 50:50 – právní rizika patových situací a jejich smluvní řešení](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 34: Jednání za společnost – prokura](#)
- [Jak nastavit smlouvy s dodavateli podle nové právní úpravy kybernetické bezpečnosti?](#)
- [Jak soutěžní právo reaguje na pohlcování startupů technologickými giganty aneb fenomén vražedných akvizic](#)
- [Žaloba na fair exit vůči společníkům s. r. o. jednajícím ve shodě](#)
- [Reklamace vad stavby](#)
- [Hodnotící dotazníky jako obchodní sdělení v kontrolním plánu ÚOOÚ pro rok 2026](#)
- [Konec „severních ateliérů“? Nový stavební zákon otevírá dveře k rekolaudaci ubytovacích jednotek na plnohodnotné byty](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 33.: Prevence střetu zájmů \(jednatel × společnost\)](#)